

Työtä, juhlaa ja tähtihetkiä

Suomen tieteellinen kirjastoseura tulee tänä vuonna toimineeksi 80 vuotta. Kuluneisiin vuosikymmeneihin on sisältynyt moninaista kansallista ja kansainvälistä toimintaa, jossa seurassa toimineet ammattilaiset ovat kehittäneet kirjasto- ja tietopalvelualaa ja verkostoituneet kansainvälisiä kontakteja myöten. Seura on näiden vuosien aikana, usein yhdessä alan muiden seurojen ja vaikuttajien kanssa, nostanut esiin monia keskeisiä teemoja, osannut ennakoida tulevaa kehitystä sekä ollut monien merkittävien hankkeiden ja ammattilaisten kehittymisen tukijana.

STKS:n tärkeiden vaikuttajien ja tapahtumien kerääminen vuosien varrelta on ehkä 100-vuotishistoriikin asia, mutta tässä Signumin numerossa kokoamme joitakin virstanpylväitä seuran historiasta ja ennakkoimme hieman myös tulevaa.

Uuden sukupolven elämäntyyliä kuvataan eräänlaisena nomadien liikkeenä, jossa innostavien ihmissuhteiden ja verkostojen lämmittävilta leiritulilta siirrytään nopeasti uusiin leireihin. Erityisesti tietoteknologinen kehitys on mahdollistanut nopeampia reagointitapoja, jotka heijastuvat myös tiedonvälityksen ja tiedonhaun ympäristöön. Seuran vastavalittu uusi puheenjohtaja, *Kimmo Tuominen*, pohtiikin kirjoituksessaan, millainen on kirjastojen tulevaisuus digitaalisen tekniikan ja uusilla tavoilla käyttäytyvien asiakkaiden ympäristössä. Houkuttelevatko virtuaaliset leiritulet asiakkaita ja millainen on kirjastojen asema uudessa tietoympäristössä?

Tulevien haasteiden rinnalla on mielenkiintoista katsoa toisenlaista kuvaa - hitaampaa liikettä, jossa vuosikymmenien aikana on asteittain kehittynyt vankkaa ammattitaitoa ja myös sen pysyviä ja pitkäaikaisia jälkiä.

STKS:n pitkäaikainen puheenjohtaja, *Tuula Ruhanen* käy kirjoituksessaan läpi kokemuksiaan seuran työstä neljän vuosikymmenen ajalta. Kirjoitusta on mukava lukea paitsi seuran historiana, myös ammatillisena ja henkilökohtaisena kokemuksena. Kuten Ruhanen kirjoituksessa kertoo, toiminta seurassa on laajentanut ammatillisia verkostoja ja avannut uusia näköaloja oman työyhteisön kahvipöytien ulkopuolelle kansainväliseen vaikuttamiseen saakka. Bonuksena sen päälle ovat tulleet myös henkilökohtaisesti tärkeät ystävyysuhteet.

Oili Kokkosen kirjoitus vuodelta 1993 tehdystä IFLA:n rahoittamasta Etelä-Afrikan kiertomatkasta kuvaa hyvin sitä, miten pienikin oikeaan osuva hanke voi vaikuttaa tavalla, jonka seuraukset elävät vuosikymmenien yli ja saavat laaja-alaisemman merkityksen kuin alkuaan ehkä ajateltiinkaan. Etelä-Afrikan kiertomatkan tarkoituksena oli tutkia, miten

kirjastoalalla voitaisiin edistää demokraattista tiedonvälitystä tilanteessa, jossa siihen oli poliittisia – Etelä-Afrikassa rotusyrjinnästä johtuvia – esteitä. Matkan varrella kohdattujen eteläafrikkalaisten organisaatioiden toiminta ja kirjastoalan edustajien elämä on myöhemmin kietoutunut merkittäväksi osaksi kirjastoalan nykypäivää. Esimerkiksi *Kay Rase-roka* ja *Ellen Tise* ovat päätyneet kansainvälisiksi vaikuttajiksi viime vuosina IFLA:n johtoon.

Seuran kansainvälinen toiminta on mahdollistanut monille kirjastoalan edustajille eri vaiheissaan ammatillisen maailmankuvan laajentamisen. IFLA:n toimintaan osallistuminen on tästä eräs näkyvin muoto. *Päivi Pekkarisen* kirjoittama kooste kansainvälisen työryhmän toiminnasta antaa hyvän käsityksen siitä, miten pieni aktiivisten ammattilaisten joukko on kyennyt luomaan mallikkaita kansainvälisiä tapahtumia Suomeen, osannut tarttua tärkeisiin teemoihin ja rakentaa verkostoja.

Leena Toivosen kirjoitus avaa näkymiä erään IFLA:n jaoston historiaan. Alkuaan käyttäjäkoulutuksen teemoihin keskittyvä ryhmä, on seuraavalla vuosikymmenellä vaihtanut nimensä informaatiolukutaidon jaostoksi. Uusi nimi kertoo myös työryhmän roolin muutoksesta - kirjastojen käyttäjille annettava koulutus ei enää kohdistu vain kirjastoihin ja julkaisuihin, vaan uudenlaiseen tietoympäristöön, jossa toimimiseen tarvitaan uudenlaisia käsitteellisiä ja teknisiä välineitä. Informaatiolukutaidon jaoston toiminta antaa myös esimerkin siitä, miten laaja joukko suomalaisia on tuonut panoksensa kansainväliseen työhön, joista monet ovat myös merkittävästi vaikuttaneet sen suuntaan.

Suomalaisten kirjastoammattilaisten kansainvälinen toiminta on muillakin alueilla ollut monipuolista ja ansiokasta. He eivät useinkaan ole jääneet vain kuulijoiksi, vaan ovat toimineet myös aloitteiden tekijänä, nostaneet esiin merkittäviä alan kehitykseen liittyviä teemoja ja vieneet maailmalle uusia lähestymistapoja ja toimintamalleja.

Suomen tieteellinen kirjastoseura on tarjonnut puitteet, mutta myös resursseja alan ammattilaisten verkostoitumiselle ja siten osaltaan mahdollistanut menestyksellisen toimintamme kirjastoalalla. Tästä ylpeinä voimme onnitella kunnianarvoisaa seuraamme ja sen ansiokasta jäsenkuntaa.

Kun suunnittelemme tulevaa, vaikkapa vuonna 2012 järjestettävää IFLA:n konferenssia, tiedämme jo kokemuksesta, että suomalaisilla kirjastoalan ammattilaisilla on hyvä maine ja hyvät lähtökohdat. Siksi mahdollisuudet jopa käänteentekevään vaikuttamiseen kirjastoalalla ovat erinomaiset – siitä sekä nykyiset että aiemmat ammattilaiset ovat toiminnallaan antaneet mallia. Meillä on osaamista ja annettavaa.

VIRKEÄÄ 80-VUOTIASTA ONNITELLEN!

Pirjo Vatanen & Päivikki Karhula